

સુપ્રભાતમ્
સુરેષ પ્રા. ભટ્ટ
079-23226251

સલામી સવારની..
સત્તાની ગરબે ગમે તેને કરજોડ કરે છે,
મૂલ્યો અને સિદ્ધાંતો સાથે એ તરજોડ કરે છે,
કરે છે તોડફોડ ચૂંટાયેલા સભ્યો અને પક્ષની -
સત્ય-નિયમોને બંધારણમાં ભાંગફોડ કરે છે.

પીવા ન મળ્યું!
હિમાચલ પ્રદેશે -
તો ઢોળી નાખ્યું -
(રાષ્ટ્રપતિ શાસન) (અહીં ટિકિટ ને રિઝર્વેશન નહીં)

સિંતન
મુદ્દા મપિ જીવેચ્છ નરઃ શુક્લેન કર્મણા ।
ન કલ્પ મપિ કલ્પેન લોક દય વિરોધિના ॥

યાણક્યનીતિનો આ શ્લોક છે :
'મનુષ્યને યદિ થોડી શ્લો - મુદ્દત (૪૫ મિનિટ) માટે જીવન જીવવા માટેનો અવસર, તક મળે તો પણ તે ઉત્તમ રીતે પુણ્યકાર્યો કરીને જીવી જવા માટે તત્પર રહેવું જોઈએ; કારણ કે એ જ સાચું જીવન છે જીવ્યું અર્થપૂર્ણ છે. પરંતુ આ લોકમાં દુષ્ટત્વો-કરતાં કરતાં હજારો વર્ષ જીવી જવાનો કોઈ અર્થ નથી.'
સાચું જીવન કોને કહેવાય? આપણે જન્મ જીવવાનું મહત્ત્વ-હેતુ-ધ્યેય જ નિશ્ચિત રીતે સમજવા-જાણતા જ નથી. આપણે પશુ-પંખી નથી કે ખાઈ-પીને સુઈ જઈએ. જીવનનું સાચું સુખ શેમાં છે એ વિચારવાની અને સમજવાની શક્તિ ઈશ્વરે આપણને આપી છે એનો સદુપયોગ કરવો જોઈએ. કોઈ-જ્ઞાન-વિદ્યાન-પંડિત-ગુરુ પાસેથી જીવનના હેતુ-મહત્ત્વ સમજી 'સ્વયં શિસ્ત'નું પાલન કરી સત્યનિષ્ઠ - કર્તવ્ય નિષ્ઠ જીવન જીવતાં ઈશ્વરને સતત યાદ રાખી - કર્મયોગ કરવો જોઈએ. સ્વાર્થ નહીં પરમાર્થ જ સાચું જીવન છે.

- સુવિચાર**
- તવંગરી દિલથી છે નહીં કે ધનથી અને બુલુગી અક્કલથી છે નહીં કે ઉમરથી - **શોખ સાદી**
 - પાંચ માણસનું ગરીબ કુટુંબ એક નાની ઝુંપડીમાં સમાઈ જાય છે પણ બે બાદશાહી એક મુલકમાં સમાઈ શકતા નથી - **અખંડ આનંદ**
 - જ્યારે માછલી સૂકી જમીન ઉપર આવે ત્યારે જ એને પાણીની કિંમત સમજાય - **બર્મિઝ કહેવત**
 - લોભ હોશિયાર માણસોની આંખ અને હોઠ સીવી લે છે - **એસ. ભટ્ટાચાર્ય**
 - ડૂબકી મારનાર મગરમચ્છની બીક રાખે તો અણમોલ મોતી તેના હાથમાં આવી શકે નહીં - **ઈશ્વર પેટલીકર**
 - વનવાગોળ સુર્ય પ્રકાશ ઈચ્છનું નથી પણ એનાથી કંઈ સૂર્યની રોનક ઓછી થતી નથી - **મલેશિયન કહેવત**
 - આજનું ઔષધ : ખંજવાળમાં સૂકું ટોપરૂ ખાવાથી તરત રાહત થાય છે (સંકલન : દીપક વી. ગાસરા)

બોધકથા
આજકાલ કાયદા ઘડનારા અને પાલન કરનારા ધારાસભ્યો-સાંસદો-પોલીસો જાતે નિયમોનું પાલન ન કરે, લાઈસન્સ ઉભા ન રહે, વીઆઈપી તરીકે લાભો મેળવે છે. 'કાયદા'નું માન સમ્માન પાલન બધાને એક સરખું જ લાગું પડવું જોઈએ.
અમેરિકામાં એક ન્યાયપ્રિય ન્યાયાધીશ 'ડંકર્ક' એક દિવસ કોર્ટ-કચેરી જવા નિકળ્યા, ઘેરથી જ નિકળવાનું થોડું મોડું થયું હતું ત્યાં વચ્ચે ટ્રાફિક જામ હતો. ડ્રાઈવરે સાયરન શરૂ કરી ગાડી રોંગ સાઈડથી લઈ લીધી. ડંકર્ક સમયસર ઓફિસે પહોંચ્યા. બપોરે પાછા વળતાં ડ્રાઈવર ને એમ કે સાહેબ 'શાભાશી' ના બે શબ્દો કહેશે. એટલે પોતાની હોશિયારી-હિંમત યાદ અપાવી.
ન્યાયાધીશ કહે, સારું થયું તમે યાદ કરાવ્યું. ગાડી પોલીસ સ્ટેશને લઈ લે. ડંકર્ક પોલીસ સ્ટેશનમાં ગયા અને અધિકારીને કહ્યું, આજે સવારે મારા ડ્રાઈવરે રોંગ સાઈડ ચલાવી એ ગુનો અને ગુના કરી નાશી જવાનો બીજો ગુનો ક્યાં હતો તે બદલ પાંચ-પાંચ ડોલરનો દંડ વસૂલ કરી પહોંચ ફાડી આપો.
પોલીસ અધિકારી ન્યાયપ્રિય ન્યાયાધીશને ઓળખતો હતો. પાવતી ફાડી દીધી.

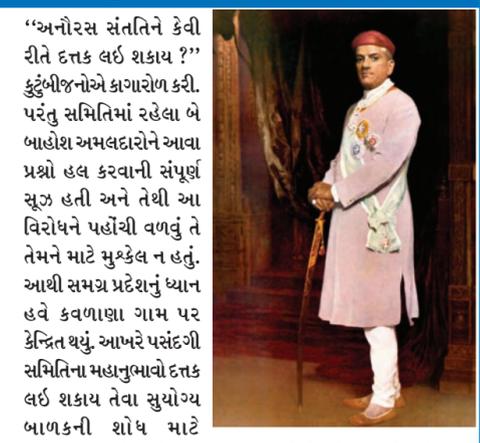
પ્રજાવત્સલ રાજવીના સુખદ સંભારણાં

કવળાણા (જિલ્લો નાસીક) આમ તો સાવ નાનું તથા ભાગ્યેજ કોઈ યાદ કરે તેવું ગામ. માંડ દોઢસોથી બસો ધરની વસતિ. ગામના ચોકમાં એક ઘેરૂર વડલો કોઈ જોગંદર જટાળાની સ્મૃતિ કરાવતો ઊભો હતો. કોને ખબર હતી કે આવા નગણ્ય ગામડામાંથી ગાયકવાડી શાસનનો સૂર્યોદય થવાનો હતો? વડોદરાના મહારાણી જમનાબાઈ કવળાણા ગામમાં આવે છે તેની ખબર માત્રથી ગામમાં વીજળી વેગે ચેતના અને ચહલપહલનો સંચાર થવા લાગ્યો હતો. મહારાણી જમનાબાઈ વડોદરાના ભાવી મહારાજની પસંદગી કરવા કવળાણા પધારે એ વાતથી ગામના લોકો ઉત્સુક તથા ઉત્તેજિત થયેલા હતા. આમતો કવળાણા ગામના ગાયકવાડી કુટુંબોને વડોદરાના રાજવી સાથેનું કોટુંબીક જોડાણ હતું. પ્રતાપરાવ ગાયકવાડની શાખાનાજ એ બાળકો હતા. બ્રિટિશ અમલદાર ફાયરને આહેવાલ પરથી ગોરી સરકારે વડોદરાના મહારાજા મલહારરાવને રાજગાદી પરથી પદચૂત કર્યા. દેશી રાજા-રજવાડાઓ મનમાં ગમે તે ગુમાન લઈને ફરતા હોય પરંતુ તેમનો ખેલ બ્રિટિશ હાકેમોની ઈચ્છા તથા મહેરબાની ઉપર ચાલતો હતો તેનો એક સંકેત પણ આ ઘટનામાંથી પ્રાપ્ત થાય છે. જોકે મહારાજા મલહારરાવની હકાલપટ્ટીથી રાજ્યના નાગરિકોએ નિરાંતનો શ્વાસ લીધો હતો. મલહારરાવના શાસનમાં રાજ્યમાં અનૈતિકતા તથા ભ્રષ્ટાચારને મોકળું મેદાન મળ્યું હતું. લોકોને સર્વોચ્ચ સજજન મહારાજા ખંડેરાવની યાદ આવતી હતી. ખંડેરાવ સજજન હોવા ઉપરાંત વહીવટમાં પણ કાબેલ હતા. મહારાજા ખંડેરાવને ત્રણ રાણીઓ હતી પરંતુ એક પણ પુત્ર ન હતો. મહારાજા ખંડેરાવનું ૧૮૩૦ માં અકાળ અવસાન થયું. સ્વગૃસ્થ મહારાજાના નાનાભાઈ મલહારરાવને અચાનકજ રાજયોગ પ્રાપ્ત થયો. પરંતુ તેઓ તેમની રાજા તરીકેની લાયકાત સિધ્ધ કરવામાં નિષ્ફળ ગયા. સત્તાના સૂત્રો હાથમાં આવતાં જ તેઓ બેકામ બન્યા. સામાન્ય રીતે આવા સંજોગોમાં રાજ્ય ખાલસા થાય તેવી બ્રિટિશ હકૂમતની નીતિ હતી. આ નીતિમાં સ્પષ્ટ રીતે સત્તાના વિસ્તારવાદની લાલસા જોઈ શકાય છે. પરંતુ "સમરથ કો નહિ દોષ ગુંસાઈ!" વડોદરાના કિસ્સામાં બ્રિટિશ સરકારે એક અપવાદ કર્યો. વડોદરા મિત્ર રાજ્ય છે તેથી સ્વગીય મહારાજા ખંડેરાવના વિધવા જમનાબાઈને "બ્રિટિશ સરકાર મંજૂર કરે તેવા" પુત્રને દત્તક લેવાની છૂટ આપવામાં આવી. લોકોને આનંદ તથા આશ્ચર્ય થયું. ત્યારબાદ તરતજ વડોદરા જેવા મોટા અને સમૃદ્ધ રાજ્યના ભાવિ ગાદીપતિ કોણ હશે તેની ઉત્સુકતા થવા લાગી. મહારાજાના વડોદરા સ્થિત કેટલાંક નજીકના સગાઓને પોતાનો ભાગ્યોદય થશે તેવા મીઠા સ્વપ્ના આવવા લાગ્યા. બ્રિટિશ સરકારના વહીવટમાં દરેક કામ અંગે એક પ્રક્રિયા - process - નું મહત્વ રહેતું હતું. આથી રાજ્યના વારસ નક્કી કરવા માટે એક નાની સમિતિની રચના કરવામાં આવી. આ સમિતિમાં મહારાણી જમનાબાઈ ઉપરાંત બાહોશ તથા કુશળ અમલદાર સર રિચર્ડ મીડ તેમજ વહીવટના અનુભવી તથા દરેલ દીવાન સર ટી. માધવરાવની પસંદગી કરવામાં આવી. જમનાબાઈની ઈચ્છા તેમના વડોદરાના કોઈ સગા કે કુટુંબીજનમાંથી વારસદારની પસંદગી કરવાની હતી. આથી ગાયકવાડના મૂળ ગામ કવળાણા પર નજર ઠરી.

"અનોરસ સંતતિને કેવી રીતે દત્તક લઈ શકાય?" કુટુંબીજનોએ કાગારોળ કરી. પરંતુ સમિતિમાં રહેલા બે બાહોશ અમલદારોને આવા પ્રશ્નો હલ કરવાની સંપૂર્ણ સૂઝ હતી અને તેથી આ વિરોધને પહોંચી વળવું તે તેમને માટે મુશ્કેલ ન હતું. આથી સમગ્ર પ્રદેશનું ધ્યાન હવે કવળાણા ગામ પર કેન્દ્રિત થયું. આખરે પસંદગી સમિતિના મહાનુભાવો દત્તક લઈ શકાય તેવા સુયોગ્ય બાળકની શોધ માટે કવળાણા આવી પહોંચ્યા. "આજની ઘડી તે રળિયામણી" નો ભાવ ગ્રામ્યજનોમાં ઊભરાતો હતો. હવે આ બાળમહારાજાઓની સુચિત પેનલને વડોદરા લઈ જવા માટે સમજાવવા શી રીતે? આખરે બાળકો - કિશોરો તો રાજતિલક ન થયું હોય તો પણ મિજાજથી મહારાજા હોય છે. મોટેરાઓએ ઉપાય શોધી કાઢ્યો. બાળકોને કહેવામાં આવ્યું: "તમને બહારગામ જવા મળશે. ત્યાં ખાવા માટે મજાની મીઠાઈ અને રમવા માટે રમકડાં મળશે!" એક બાળકના અપવાદ સિવાય બાકીના બાળકો મીઠાઈ તથા રમકડાંની વાતે વડોદરા જવા તૈયાર થઈ ગયા. બાળકોને મીઠાઈ - રમકડાં તેમજ નવા કપડાંનો શોખ હોય તે સ્વાભાવિક પણ છે. માત્ર એક બાળક ગોપાળરાવ દેખાતો ન હતો. તેના પિતા ચિંતા સાથે બાળકને શોધતા હતા. લક્ષ્મી ચાંદલો કરવા આવે તે સમયે આ મનમોજી ભાઈસાહેબ ક્યાં મોઢું ધોવા ગયા હશે તેવું ગોપાળરાવના પિતા મનોમન વિચારતા હતા. પિતાએ પુત્રને આખરે શોધી કાઢ્યો. ભાઈસાહેબ મોજથી તળાવમાં તરતા હતા. પિતાની મીઠાઈ કે રમકડાંની વાતથી કોણ જાણે કેમ પણ બાળક લોભાઓ નહિ. અચાનક પિતાને એક યુક્તિ સૂઝી. બાળકને પિતાએ કહ્યું: "જલદી ચાલ, તને ખરો રાજા બનાવું!" બાળક રાજા બનવાની વાતથી લોભાઓ અને તળાવની બહાર નીકળ્યો. બંધા બાળકો સાથે ગોપાળરાવ પણ રાજમહેલમાં પહોંચ્યો. નિયત સમયે પસંદગી સમિતિના સભ્યો આવી પહોંચ્યા. દરેક બાળકને પૂછવામાં આવ્યું: "અહીં કેમ આવ્યા છો?" કોઈએ મીઠાઈ કે રમકડાંનું કારણ આપ્યું તો કોઈ ડયાઈ ગયા એટલે જવાબ ન આપી શક્યા. હવે ગોપાળરાવનો સણસણતો જવાબ સમિતિના સભ્યોએ સાંભળ્યો. "હું અહીં રાજા બનવા માટે આગ્યો છું" બા અટબ બા મુલાહિઝા હોશિયાર! સંસ્કાર નગરી વડોદરાને તેના નવા મહારાજા મળી ગયા હતા. દેશના ઈતિહાસકારોને એક ચરિત્ર લખવું ગમે તેવા શ્રેષ્ઠ રાજપુરુષ મળી ગયા હતા. ગોરા હાકેમોને એક "હંફાવી શકે તેવો હરીક" મળી ગયો હતો! કાળની ગતિ ન્યારી છે. એક ઉમદા તથા પ્રજાવત્સલ શાસક તરીકે વડોદરા નરેશ સયાજીરાવ (સીજી)નો સૂર્યોદય થયો. ૧૧ માર્ચ - ૧૮૬૩ ના દિવસે ગામડામાં જન્મ લેનાર આ દીર્ઘદર્ષી રાજવીની જન્મજયંતિ માર્ચ મહિનામાં આવે છે. લગભગ ૭ દાયકા સુધી આ ગોવાળિયાના પુત્રે આપેલો વહીવટ (૧૮૭૫ - ૧૯૩૮) અને તેના ઉજળા પરિણામો આજે પણ શાસકોને દિશાસૂચક બની શકે તેવા છે.

કાણના ચણીબોર
વી. એસ. ગઢવી

“ના હોય!!!”
“હવે તો મેયમાં સિક્કસરો જ નહિ વાગે!!!”
“અરે આ છોકરાની ઝળહળતી કારકિર્દીનું શું થશે?”
આ અને આવા અનેક ઉદ્ગારો વિશ્વભરના ક્રિકેટ પ્રેમીઓના મુખેથી સરી રહ્યા હતા ૨૦૧૧ માં...
વાત છે યુવરાજ સિંઘ નામના વિશ્વ વિખ્યાત અને લોકપ્રિય ઓલરાઉન્ડર - ભારતીય ક્રિકેટરની.
જન્મ થયો ૧૨ ડિસેમ્બર ૧૯૮૧ ના રોજ ચંદીગઢમાં. માતા શબન મર્સિંઘ અને પિતા યોગરાજ સિંઘના દીકરાને ડીએવી સ્કૂલના અભ્યાસકાળ દરમિયાન ટેનિસ અને રોલર સ્કેટીંગની રમતોમાં વિશેષ રસ-રૂચિ હતા, પરંતુ ક્રિકેટર પિતા યોગરાજ સિંઘ દીકરા યુવરાજને ક્રિકેટ પર જ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવા કહ્યું.
પરિશ્રમ અને પરસેવો પરિણામ લાવતા થયા. યુવરાજે અન્ડર કોર્ટીની ટીમમાં અને રણજી ટ્રોફીમાં જોરદાર બેટીંગ કોર્મ બતાવ્યું. અન્ડર - નાઈન્ટીની ટીમમાં શ્રેષ્ઠ દેખાવ કર્યો અને રાષ્ટ્રીય સ્તરે સ્લો લેફ્ટ આર્મ ઓર્થોડોક્સ બોલર તથા મધ્યમ ક્રમે આવતા બેટ્સમેન તરીકે આ ડાબેરી ખેલાડીએ પોતાના પર્ફોર્મન્સથી સિલેક્ટરોને પ્રભાવિત કર્યા. અને આખરે એ દિવસ આવી પહોંચ્યો જ્યારે ક્રિકેટર પિતાનું સપનું સાર્થક થયું અને પુત્ર યુવરાજની ક્રિકેટ કારકિર્દીનો આરંભ થયો.
કેપ્ટા સામે ૩ અક્ટોબર ૨૦૦૦ના દિવસે એણે ૩૦ ઈનરનેશનલમાં પરફોર્મન્સ કર્યું... જોરદાર દેખાવ કરતો રહ્યો. સ્થાનિક અને વિદેશની ધરતી પરની ટુર્નામેન્ટોનો અનુભવ મેળવતો રહ્યો અને ૨૦૦૩ના વર્ષમાં ૧૬ ઓક્ટોબરે યુવરાજને ભારત તરફથી ટેસ્ટ મેચ રમવાની તક મળી.
ભારતીય ક્રિકેટ ટીમમાં વધુ ટૂંકા ગાળામાં સ્થાન મેળવનાર 'યુવી'ની લોકપ્રિયતા વધતી ગી. એ બેટીંગમાં હોય ત્યારે દર્શકોને એક-બે રન નહિ, માત્ર યોગ્યા-છગ્યાની જ અપેક્ષાઓ હોય, અને 'યુવી' એ અપેક્ષા પુરી કરતો રહ્યો.
૨૦૦૭માં આઈસીસી ૨૦-૨૦ કપનો વર્લ્ડકપ તો યાદગાર બની રહ્યો હતો. આજે પણ ક્રિકેટ પ્રેમીઓ યુવરાજની આ ટુર્નામેન્ટની ઈંગ્લેન્ડ સામેની મેચ વારંવાર જુએ છે. સ્ટુઅર્ટ બ્રોડ નામના બોલરની એક ઓવરના

“અનોરસ સંતતિને કેવી રીતે દત્તક લઈ શકાય?” કુટુંબીજનોએ કાગારોળ કરી. પરંતુ સમિતિમાં રહેલા બે બાહોશ અમલદારોને આવા પ્રશ્નો હલ કરવાની સંપૂર્ણ સૂઝ હતી અને તેથી આ વિરોધને પહોંચી વળવું તે તેમને માટે મુશ્કેલ ન હતું. આથી સમગ્ર પ્રદેશનું ધ્યાન હવે કવળાણા ગામ પર કેન્દ્રિત થયું. આખરે પસંદગી સમિતિના મહાનુભાવો દત્તક લઈ શકાય તેવા સુયોગ્ય બાળકની શોધ માટે કવળાણા આવી પહોંચ્યા. “આજની ઘડી તે રળિયામણી” નો ભાવ ગ્રામ્યજનોમાં ઊભરાતો હતો. હવે આ બાળમહારાજાઓની સુચિત પેનલને વડોદરા લઈ જવા માટે સમજાવવા શી રીતે? આખરે બાળકો - કિશોરો તો રાજતિલક ન થયું હોય તો પણ મિજાજથી મહારાજા હોય છે. મોટેરાઓએ ઉપાય શોધી કાઢ્યો. બાળકોને કહેવામાં આવ્યું: “તમને બહારગામ જવા મળશે. ત્યાં ખાવા માટે મજાની મીઠાઈ અને રમવા માટે રમકડાં મળશે!” એક બાળકના અપવાદ સિવાય બાકીના બાળકો મીઠાઈ તથા રમકડાંની વાતે વડોદરા જવા તૈયાર થઈ ગયા. બાળકોને મીઠાઈ - રમકડાં તેમજ નવા કપડાંનો શોખ હોય તે સ્વાભાવિક પણ છે. માત્ર એક બાળક ગોપાળરાવ દેખાતો ન હતો. તેના પિતા ચિંતા સાથે બાળકને શોધતા હતા. લક્ષ્મી ચાંદલો કરવા આવે તે સમયે આ મનમોજી ભાઈસાહેબ ક્યાં મોઢું ધોવા ગયા હશે તેવું ગોપાળરાવના પિતા મનોમન વિચારતા હતા. પિતાએ પુત્રને આખરે શોધી કાઢ્યો. ભાઈસાહેબ મોજથી તળાવમાં તરતા હતા. પિતાની મીઠાઈ કે રમકડાંની વાતથી કોણ જાણે કેમ પણ બાળક લોભાઓ નહિ. અચાનક પિતાને એક યુક્તિ સૂઝી. બાળકને પિતાએ કહ્યું: “જલદી ચાલ, તને ખરો રાજા બનાવું!” બાળક રાજા બનવાની વાતથી લોભાઓ અને તળાવની બહાર નીકળ્યો. બંધા બાળકો સાથે ગોપાળરાવ પણ રાજમહેલમાં પહોંચ્યો. નિયત સમયે પસંદગી સમિતિના સભ્યો આવી પહોંચ્યા. દરેક બાળકને પૂછવામાં આવ્યું: “અહીં કેમ આવ્યા છો?” કોઈએ મીઠાઈ કે રમકડાંનું કારણ આપ્યું તો કોઈ ડયાઈ ગયા એટલે જવાબ ન આપી શક્યા. હવે ગોપાળરાવનો સણસણતો જવાબ સમિતિના સભ્યોએ સાંભળ્યો. “હું અહીં રાજા બનવા માટે આગ્યો છું” બા અટબ બા મુલાહિઝા હોશિયાર! સંસ્કાર નગરી વડોદરાને તેના નવા મહારાજા મળી ગયા હતા. દેશના ઈતિહાસકારોને એક ચરિત્ર લખવું ગમે તેવા શ્રેષ્ઠ રાજપુરુષ મળી ગયા હતા. ગોરા હાકેમોને એક “હંફાવી શકે તેવો હરીક” મળી ગયો હતો! કાળની ગતિ ન્યારી છે. એક ઉમદા તથા પ્રજાવત્સલ શાસક તરીકે વડોદરા નરેશ સયાજીરાવ (સીજી)નો સૂર્યોદય થયો. ૧૧ માર્ચ - ૧૮૬૩ ના દિવસે ગામડામાં જન્મ લેનાર આ દીર્ઘદર્ષી રાજવીની જન્મજયંતિ માર્ચ મહિનામાં આવે છે. લગભગ ૭ દાયકા સુધી આ ગોવાળિયાના પુત્રે આપેલો વહીવટ (૧૮૭૫ - ૧૯૩૮) અને તેના ઉજળા પરિણામો આજે પણ શાસકોને દિશાસૂચક બની શકે તેવા છે.

પરિસ્થિતિ ગમે તે આવે, માનવી જો સતત પુરુષાર્થ કરતો રહે, યોગ્ય દિશામાં ગતિ કરતો રહે, આયોજનબદ્ધ અમલીકરણ કરે તો સંભવ છે કે એને જે સફળતા ઘોઈએ છે એ સફળતા સુધી એ પહોંચે જ છે

વિચારચાત્ર
ડો. જય ઓજરા

છ એ છ બોલમાં એણે સ્કાય ટર્ચીંગ સિક્કસરો લગાવીને માત્ર ૧૨ દડામાં અડધી સદી પુરી કરી હતી.
એ પછી ૨૦૧૧ માં રમાયેલ વર્લ્ડ કપમાં ભારત વિજેતા થયું એમાં પણ 'મેન ઓફ ધ ટુર્નામેન્ટ'નો એવોર્ડ જીતનાર આ ખેલાડીનો મહત્ત્વનો રોલ હતો. ક્રિકેટ પ્રેમીઓ ગામેગામ ઝુમી ઉઠ્યા હતા. યુવરાજની બેટીંગ ક્ષમતા ઉપર. સચીન તેંડુલકર સહિતના તમામ ક્રિકેટરોએ એને બિરદાવ્યો હતો. એમ કહો કે એની કારકિર્દીનો સૂર્ય સોળે કળાએ ખીલ્યો હતો.
બરાબર એ જ સમયે યુવરાજ પર પહાડ તુટી પડ્યો. શ્વાસમાં તકલીફ, ઉલટીમાં લોહી પડવાના લક્ષણો દેખાયા અને આખરે ડાબા ફેફસામાં કેન્સરનું નિદાન થયું. માતાપિતાએ છુટાછેડા લીધા હતા અને એ માતા સાથે રહેતો હતો. માતા એને લઈને સારવાર માટે અમેરિકામાં ગઈ. બોસ્ટન અને ઈન્ડિયાના પોલીસમાં શ્રેષ્ઠ સારવાર કેમોથેરાપીની મેળવી. ડોક્ટરોની સારવાર - શ્રેષ્ઠ ટેકનોલોજી - માતાની ડુંક અને સૌથી ઉપર યુવરાજની જીજીવિયાએ આખરે મોત સામે જીતીને વિજય અપાવ્યો.
માર્ચ ૨૦૧૨ માં હોસ્પિટલમાંથી રજા લઈ એ પરત ભારત આવ્યો. આત્મવિશ્વાસ સાથે ફરી મેદાન પર પ્રવેશ્યો. ૨૦૧૨ માં જ લાખ્ખો ચાક્રોની શુભકામનાઓ સાથે ન્યુઝીલેન્ડ સામેની ૨૦-૨૦ મેચમાં પુનરાગમન કર્યું. ત્યારથી શરુ થયેલી એની ક્રિકેટ કારકિર્દીની બીજી ઈનીંગમાં પણ એણે યોગ્યા-છગ્યાની રમઝટ બોલાવી અને હમણાં જ રમાયેલી પાકિસ્તાન સામેની ક્રોલકાતાની મેચમાં વિરાટ કોહલી સાથે ૧૬૨ ની ભાગીદારી કરી ધીરે ધીરે ૨૦ બનાવ્યા અને ભારતના વિજયમાં મહત્ત્વનું પ્રદાન કર્યું.
આઈપીએલમાં રૂ. ૧૬ કરોડની રકમ મેળવનાર આ ખેલાડીને અર્જુન એવોર્ડ અને પદ્મશ્રી એવોર્ડ મળ્યા. કીર્તિ-કલદાર અને કારકિર્દીમાં શ્રેષ્ઠ સિદ્ધિઓને પામનાર આ ખેલાડીના જીવનમાં માંદગી સામે લડીને બેઠા થવાની ક્ષમતા-સંઘર્ષમાં કાયરેય ન હારવાનો ટેમ્પરમેન્ટ અને અમૂલ્ય એવી જીજીવિયા પ્રભાવક બની રહ્યા છે.

યુવરાજ સિંઘના જીવનનો શારીરિક અને માનસિક સંઘર્ષ અને તેની સામે લડીને એણે પોતાના મનોબળથી મેળવેલ વિજય એક જ વાત પુરવાર કરે છે કે સફળતા-નિષ્ફળતાનો આધાર મનની સ્થિતિ, મનોબળ પર છે. માનવીના શારીરિક સ્વાસ્થ્યથી વધુ મહત્ત્વ માનસિક શક્તિનું છે. યોગ્ય સમયે, યોગ્ય સંદર્ભમાં - લેવાયેલો એક નિર્ણય માનવીના જીવનમાં હાર-જીત માટે મહત્ત્વપૂર્ણ બની રહે છે. પરિસ્થિતિ ગમે તે આવે, માનવી જો સતત પુરુષાર્થ કરતો રહે, યોગ્ય દિશામાં ગતિ કરતો રહે, આયોજનબદ્ધ અમલીકરણ કરે તો સંભવ છે કે એને જે સફળતા ઘોઈએ છે એ સફળતા સુધી એ પહોંચે જ છે. પુરુષાર્થમાં પ્રાર્થના ભળે છે ત્યારે જરૂર પરિણામની પ્રાપ્તિ થાય છે. સંજોગો સામે કંઈવે યાર નહિ આનીને, સફળતા અને યોગ્ય પરિણામ માટે અવિરત સંઘર્ષ કરનારા લોકો વિધિવિધ ક્ષેત્રોમાં સિદ્ધિઓના શિખર સર કરે છે અને ત્યારે આસપાસ અજવાળા રેલાય છે.
તેવજુજ :
કદમ અરિયર હો એને કદી, રસ્તો નથી મળતો, ઝડપ મળતા મુસાફરને હિમાલય પણ નથી નડતો.

અજવાળું - અજવાળું
તુષાર જોઈ

